

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:
Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Uniunea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

☐ ☐

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Congresul Femeilor.

A doua și a treia zi de Rusalii „Uniunea femeilor române din Ungaria” și-a ținut al doilea congres, în Sibiiu.

Prin felul și cadrele în cari a decurs, prin rezultatele obținute în decursul anului și în cele două zile de congres, s'a dovedit într'un mod neîndoelnic absoluta necesitate a Uniunii și puterea de viață ce rezidă în ea.

Discursul de deschidere a prezidentei, dna Maria B. Baiulescu, prin puterea evocatoare a trecutului, prin expunerea clară și adâncă a problemelor de actualitate a Reuniunilor de femei și a Uniunii lor, va rămâne printre celea mai bune discursuri rostite cu astfel de prilejuri.

Raportul general dovedește interesul față de Uniune aproape a tuturor Reuniunilor, 37 la număr, asociate încă din anul trecut; se evidențiază mai ales îndreptarea atenției către primul ei rezultat pozitiv, care va fi Orfelinatul. Din averea totală de Cor. 4287'96 partea cea mai mare, Cor. 3053'39, e pentru Orfelinat.

Congresul s'a ținut în Casa națională după terminarea serviciului divin din catedrala gr. or.

Sala festivă e tixită de public, mai ales dame.

La masa prezidențială iau loc dna prezidentă Maria B. Baiulescu, prezidentă Maria Cosma, cassiera Virginia Vlaicu și membrele Elena Săbădeanu, Catinca Bârseanu, Elena Dr. Mețianu, dnii Andreiu Bârseanu prezidentul Asociației, dr. Ilie Beu, medic Sibiiu și dr. I. Banciu, prof. Brașov.

La masa ziaristilor sunt reprezentanții „Luceafărului”, „Unirii”, „Românului”, „Gazetei Transilvaniei”, „Adevărului” și „Dimineții”,

„Foi Poporului” și „Telegrafului Român”.

Prezidenta în discursul de deschidere amintește cât de ușor e rolul femeii române, când are în trecutul său pilda măreață a femeii, a mamei latine. Fixează într'un chip plastic problemele cari au preocupat și va trebui să preocupe de aci încolo cu stăruință și mai mare, Reuniunile de femei: înfrumșetarea locașurilor divine, educația rațională și practică a fetițelor — viitoarele, mame —, actele de binefacere, ajutorarea și creșterea orfanilor, combaterea luxului, desvoltarea artei naționale. Cere ajutorul și binecuvântarea Domnului pentru lucrările acestui Congres și a Uniunii întregi.

Salută Reuniunile de femei din Sibiiu și Asociațiunea, cari găzduiesc Congresul.

Dna Maria Cosma salută Congresul și oaspeții veniți din România, în numele Reuniunii gr. or. din Sibiiu, dl Niculae Togan prezintă omagiile Reuniunii pentru înfrumșetarea bisericii gr. cat. din Sibiiu, cea mai veche biserică românească din acest oraș săsesc, și în cimiterul căreia se odihnește un Al. Papiu Ilarianu, un Gheorghe Barițiu, Colonel baron Urs de Margina, Iosif Șterca Șuluțiu ș. a.

Dl Andrei Bârseanu salută Congresul în numele Asociațiunii; exprimă bucuria bărbaților când văd înfăptuită Uniunea femeilor române și dorește muncă armonică între Uniune și societățile conduse de bărbați.

Prezidenta mulțamește și numeșta de membre verificatoare pe dnele Maria Dușoiu și Maria Popescu. Constată apoi, că la celea 37 Reuniuni din anul trecut s'au mai alăturat Uniunii alte 4 Reuniuni de femei.

Se constată apoi prezența delegatelor cu vot decisiv și consultativ. Sunt reprezentate 21 de Reuniuni.

Raportul general și cel al societelilor fiind distribuite, la propunerea dnei dr. Botiș dela Arad, Congresul hotărăște să nu se mai citească.

Conferența dlui dr. Niculae Bălanu fiind timpul înaintat se amână pe ședința proximă.

În aceeași zi, Luni în 8 Iunie, la orele 4 d. a. și-au ținut consfătuirile comisiunilor exmisse și s'a deschis expoziția de industrie casnică și gospodărie.

Răspuns la o interpelație. Un deputat guvernamental a adresat ministrului de interne o interpelație, în care cere lămuriri asupra motivelor, ce au îndemnat autoritățile civile, ca să disoalve adunarea dela Balgrad. Ministrul de interne, a răspuns imediat zicând, că acolo s'a zis despre legea electorală, că e o ticăloșie etc. Față cu constatările ministrului de interne, prezidentul clubului parlamentar român dl dr. T. Mihali, declară într'o scrisoare adresată lui „Magyar Tudositó”, că dl Vlad n'a făcut astfel de declarații și cei-ce au informat pe ministrul de interne, sau nu știu românește, sau l'au informat mala fide.

Cât pentru constatările făcute de dl ministru de interne privitor la steagul de pe Catedrală, ne simțim îndatorați să facem noi următoarele rectificări: Pe Catedrala din Blaj n'a fost arborat drapelul statului român. N'a fost nici o demonstrație cu caracter agresiv, ci o neinsemnată aglomerație de popor, care se afla la patru ore dimineața pe uliți și care natural era curioasă de spectacolul neobicinuit.

Nu e adevărat, că profesorii s'au ascuns și au lăsat studențimea să demonstreze, căci îndată ce s'a auzit de afacere, directorul gimnazial și câțiva profesori au apărut la fața locului și au trimis băieții îndată acasă. E bine să se știe acestea nu cumva iarăș cineva, precum a făcut amintire și prim-ministrul Tisza cu ocaziunea tratativelor maghiaro-române, să-și facă și aici merite patriotice nemeritate pe socoteala altora.

Adunarea dela Ileanda-mare. Luni, în 8 Iunie n. și-a ținut darea de seamă dl Teodor Mihali, în Ileanda-mare în curtea băncii „Someșana”. La adunare au asistat mai mulți bărbați politici de ai noștri, d-nii

dr. I. Maniu, dr. V. Braniște, dr. Tripou, dr. Boila și alți fruntași din cerc, dl dr. Mihali, într'un mare discurs a expus situația politică și a dat deslușiri amănunțite asupra tratativelor de împăcare dintre partidul național român și contele Tisza, precum și despre zădărnicierea acestor tratative. Protestează cu energie în contra acuzei de rusefilism, ce se aduce românilor și accentuează dragostea românilor față de casa Habsburgică. Critică legea electorală. Cere introducerea votului universal egal și secret. Intrunirea a votat o moțiune în sensul discursului d-lui dr. Teodor Mihali, pe care o vom da în numărul viitor.

Contele Tisza la Cluj. Invitat de partidul muncii a sosit contele Tisza în ziua de Rusalii, în capitala Ardealului, cu mare suită. La gară a fost așteptat de comitele suprem Bethlen Ödön, de primarul orașului și alte notabilități, apoi a fost condus în clubul partidului, unde a rostit un mare discurs, făcând icoana situației politice. A atins, se înțelege și chestia tratativelor, stăruind asupra împăcării Românilor, în cadrele statului unitar național maghiar. Vorbirea a fost primită cu aplauze.

Adunarea sindicatului Ardelean la Vásárhely. Sub numirea aceasta, este de a se înțelege reuniunea gentrylor ardeleni, cari nemulțumiți cu politica guvernului, față de maghiarimea din Ardeal, au inaugurat un program deosebit prin care să-și asigure o dominațiune statornică aici pe vecii vecilor. Cu săptămâni înainte s'au trimis invitații celor interesați, iar presa ardeleană a dezvoltat o febrilă agitație, ca adunarea dela Vásárhely, convocată pe ziua de Rusalii să fie cât mai cercetată. A venit cu aceasta ocazie întreagă opoziția și au luat însemnate hotăriri. Presei însă s'au dat comunicate

neînsemnate, încât o icoană clară despre cele ce s'au petrecut, nu ne putem face. Din articolii răsleți ale foilor însă, se vede limpede, că chestia principală, care a preocupat adunarea, a fost chestia românească și întărirea Ardealului. Ziarul „Magyarország” scrie într'un prim articol, că întărirea Ardealului, e susținută și în cercurile militare, iar adunarea are datorința, de a urgita ridicarea forturilor la Strămtorile munților. Cer dislocarea trupelor românești în ținuturi ungurești și înlocuirea lor cu trupe maghiare. Mai cer manevre impozante pe teritoriul Ardealului, cari „cu mulțimea ostașilor cu sentimente maghiare, ar exercita o influință directă asupra popoului modest și apatic, când e lipsit de agitatori și ar fi deprimător pentru visătorii opinarii, ai Ligii culturale de dincolo de Carpați”, — scrie „Magyarország!”

Procesul „Zastavei”. Autonomia bisericii sârbești a fost suspendată la propunerea fostului ministru-prezident Lukács László, cu ziua de 11 Iunie 1912. Casul a exacerbat opinia publică sârbească și ziarul „Zastava” din Neoplanta scriind într'un ton violent împotriva guvernului, la urmă a spus, că suspendarea autonomiei a făcut-o ministrul-prezident Lukács cu scop, ca să subtragă din administrația bisericească, băile de cement dela Beocini și să le lifereze firmei Ohrenstein din Budapesta, cu scopuri ascunse. S'a făcut aci amintire de lipsurile ce se simt în casa de partid. Indeamnă pe sârbi, ca față cu ordinul ilegal să observe rezistență pasivă.

Articolul a avut urmări grave, întrucât două sute comune sârbești, au declarat rezistență pasivă. Procurorul din Seghedin a intentat îndată ziarului sârbesc proces, care s'a pertractat la curtea cu jurați din Seghedin.

Inculpat Di mitrie Koliczin, șef-redactor „Zastavei”. Curtea cu jurați a absolvat inculpat. Se întința, a făcut impresie penibilă în cercurile guvernamentale. Procurorul anunțat recuză.

Ajutorul de stat al singuracilor confesiuni. Citim în „Alkotmány” un articol, care se ocupă cu ajutorul de stat ce-l primesc institutele de învățămînt a singuracilor confesiuni. Știm, că articolul de lege XX din 1848 asigură egal favorari tuturor religiunilor recepte. E adăvărat, dar legea nu se prea observă în Ungaria sunt 18 milioane de catolici și au 66 școli medii, în acelaș timp două și jumătate milioane de reformați au 27 gimnazii, iar evanghelicii-luterani au 25 școli medii. Calculând în procente numărul populațiunii și a școlilor, diferența e considerabilă.

De bună seamă, că nu prin jertfira de sine a acestor două confesiuni au ajuns ele să aiba un număr așa frumos de școli medii, ci prin ajutorul statului, care se dă într'un chip foarte neegal. În 1912 școlile catolice au primit 747.658 cor., iar cele reformate 1.205.292 cor. și evanghelicii 1.229.817 cor. Conziderând apoi numărul școlilor și suma de ajutor distribuită de stat pe un gimnaziu catolic se vine 11.328.16 cor. iar pe unul reformat 44.640.44 cor. și pe unul evanghelic 45.192.68 cor. Deci pe un elev catolic s'ar veni ajutor de 35.55 cor. iar pe unul reformat 135.05 cor. și pe cel evanghelic 166.14 cor. Iată deci cu cât e mai prețios pentru stat un protestant ori luteran decât un catolic. Și urmarea e că chiar la școlile superioare băieții catolici sunt în număr mai puțin, decât băieții de alte religii, ale căror ajutorare, sunt garantate de autonomia lor. și o mai favorizează și statul. Nu stă însă așa lucrul cu autonomia cate-

FOIȚA.

Despre rugăciune.

După I. Hoch.

Omul ar fi ființa cea mai nefericită pe pământ, dacă pentru ranele sale nu ar afla oleiu vindecător, pentru durerile sale balsam. Căci inteligența superioară singur la oameni face suferințele conștiente.

Toți avem așadar lipsă de mângâiere, ca și floarea ofilită de raua răcoritoare a dimineții. Aceasta e cauza, pentru care sufletul zbuciumat își desface bucuros ranele. „Rana cea mai mare durerea inimii”. (Is. Sir. 14, 3).

Durerea încunjură numai zgomotul multimei, dar caută bucuros compătimirea. Insetează după mângâiere. Deja și fața omului suferind tradează milă ce o așteaptă dela deaproapele său. Și durerea mută încă vorbește așa:

— *Priviți la mine și la durerile mele! Vedeti, ce face suferința din omul superb și puternic. Oh, voi toți cari treceți pe drum, priviți și vedeți, de este durere, mai mare ca durerea mea?!* (Plâng. lui Ier. I. 12).

Iată, așa caută omul se suferi pe cineva, care să-l ascultă și mângâie.

Oh, dar ce greu poți găsi în zilele de năcas o inimă compătimitoare! Până-când

ne strălucește un cer senin și ne scaldăm în razele de lumină ale norocului, avem și pretini din abundență. Dar îndată-ce orizontul începe a se întuneca de-asupra noastră și ne copleșese zilele grele ale suferințelor, dispar îndată și inimile compătimitoare, cum dispăre umbra, când cerul e noros.

— *Bogăția câștigă foarte mulți pretini, iar de cel sărac, se despart și aceia, cari au fost.* (Pild. 19. 4).

Zădarnic căutăm pe cineva care să nemângâie atunci, când într'adevăr avem lipsă de mângâiere. Oftările noastre nu le înțeleg, lacrimile nu le șterg. Plângerile noastre îi plictisesc. Oh, omul nu primește bucuros în inima sa, tristețea de-apropelui său!

În astfel de cazuri plin de mirare ne ridicăm ochii spre cer și nu ne vine să credem, că am rămas singuri părăsiți. Singuri cu durerile noastre!

Sărman suflet trist! Nu despera! *Păstrează-ți liberă inima și înalță-o sus spre Dumnezeu.* (Kempis I. 23, 9). Cel-ce te-a intristat, te va și mângâia.

Lacrima aceea, ce mai întâiu se varsă pe obraz, numai pentru aceea îți întunecă ochiul, ca să nu vezi pe nime, afară de Dumnezeu, care te mângâie. Căci, cu cât îți trece pământul pe dinaintea ochilor mai în umbră, cu atât mai clar vei vedea cerul.

Lacrima aceea, care e picurul de sânge al sufletului și izbucnește din izvorul suferințelor, — va cădea pe inimă, atât de dulce,

ca și balzamal ce se strecoară pe arbore, din adâncul lui. Deopotrivă, liniștește și vindecă. Cea dintâiu mângâiere, îți va fi aceasta lacrimă!

Căci, ce bine se simte omul când poate plânge în dragă voie!

Pretin de suferință, plânge — apoi te roagă. Aceasta îți va cădea încă și mai bine. Ochiul acela înrouat de lacrimi, te învață că „*Cel-ce își pune nădejdea în om sau alte făpturi, e nepriceput și nebun.*” (Kemp. I. 7, 1). Te învață, ca să-ți ridici privirea spre înălțime. Ca să-ți fixezi privirea sufletului spre acel izvor de lumină, de unde izvorește lumina vecinică. Căci unde ar putea căuta mângâiere ochii scâlțați în lacrimi, decât în cer?!

Iar când în privirea deschisă a tristeții tale, ți-ai ridicat spre Dumnezeu și inima, — oh, atunci te-ai rugat. Las să se verse lacrimile, numai nu murmura; Dumnezeu înțelege și durerile tale tăcute.

Când la aceste lacrimi mai poți adăuga și cuvinte de paciință, de liniștire și încredere: bunul tău Părinte, nu peste mult se va apropia atunci de tine, cu gingășie ca să te mângâie. Căci Dumnezeu „*iubește inimile triste*” și înaintea Lui, nu este nimic mai plăcut decât atunci, când cuvintele evlaviei curg loialtă cu lacrimile sufletului emoționat.

Pentru aceea a dat Dumnezeu spre mângâiere celor nefericiți rugăciunea

...pe care statul se nizuie: te să o slă-
bească tot mai mult. De ai ci provine, că
protestanții, cari mereu se plâng, că duc
lipse mari, sunt așa de ajut orați de stat,
incât chiar și pe profesorii lor li pot plăti
mai puțin cum îi plătește statul pe profesorii
ei, fără ca prin aceasta să se stirbească
cât de cât autonomia lor. Articolul din
„Alkotmány“ spune adevărul. Dar ce să
zicem noi?

Ar fi foarte instructiv să se facă un
studiu mai amănunțit și în ce privește
școlile noastre românești, profesionale, atât
cele primare cât și medii.

S'ar vedea atunci, cu cât e sprijinită
instrucția noastră — în proporție cu aceea
a confesiunilor maghiare.

Și s'ar putea constata, cât de „îndrep-
tăte“ sunt văcărelele opozițiilor, că
statul varsă atâta amar de ban pentru șco-
lile românești.

Bine înțeles banii aceștia se varsă din
buzăria statului, unde contribuim și noi în
măsură numerică — *proporțională*.

Evadarea fraților Gerovszki.

Din Cernăuți se comunică senzaționala
știre, că frații Gerovszki — Alexa și Roman,
— au evadat din temnița tribunalului de
acole și au scăpat norocoși pe pământ
rusăesc.

Frații Gerovszki au fost implicați
într-o propagandă panrusă din Bucovina și
Galiția, pe care procurorul o timbrează
în acuza de tradare de patrie. Din actele de
acuza ale procesului ruten din Sighet s'a
dovedit, că frații Gerovszki stau în fruntea
unei mișcări panrusă, care se întinde de
parte și e ca polișul cu o sută de brațe.
La intervenirea procurorului din Sighet au
fost deținuți amândoi frații în Cernăuți, al

treilea fiind medic în St.-Petersburg nu a
putut fi urmărit.

Procurorul din Cernăuți a ridicat pe
baza informațiilor obținute acuza tradării
de patrie împotriva lor. Pedepsa se pre-
vedea a fi deosebit de aspră — eventual
chiar moarte — căci pentru autoritățile din
Galiția și Bucovina era binevenită ocazia,
ca printr-o sentință de felul acesta se inti-
mideze spionajul rusăesc din aceste două
provincii austriece.

Procesul era să fie debătut la toamnă.
Procurorul din Cernăuți a ascultat pe in-
culpați, a venit la Sighet, unde a consultat
actele procesului rutenilor, a mers în dife-
rite localități, cerând informații și ascultând
martori. S'au făcut toate pregătirile pentru un
proces mare, senzațional, în dosul căruia se
ridică colosul dela nord, cu uriaș-a-i prepo-
tență. Trebuia să asistăm la un spectacol
din cele mai semnificative. Aparatul uriaș
cu care se lucra în Rusia, și propaganda, ce
se face pentru scopurile sale ascunse la popo-
arele și țările învecinate.

Acum suntem cruțați, de un astfel de
proces. căci acuzații au evadat. Duminecă la
trei după amiază au ieșit din temnița dim-
preună cu părcălabul, au mers printre un
public mare până la locul unde li aștepta
un automobil, au urcat și au dispărut.
Într-o oră au ajuns toți la graniță și au
fost primiți de autorități și publicul rusăesc
cu îndatinatele ovății.

Poliția a luat cunoștință de evadarea
fraților Gerovszki de abia la 5 ore, când a
fost prea târziu. — A fost deținută imediat
soția părcălabului și mama delicvenților.
S'a introdus o cercetare severă, deoarece se
crede, că mai sunt mulți implicați în afacere.

Un proces de actualitate.

Nicolae Mladin crâșmar în Curtici (com.
Aradului), era încă acum câțiva ani, într-o
strălucită situație materială și ca om cu
mai multă școală, a ajuns să fie un fel de
conducător între săteni și, natural, un bun
agent în mâinile vânătorilor după situație pe
socoteala Curticenilor. Avea vre-o patru
curți și o moșie respectabilă în Curtici. În
hotarul aceleiași comune se află și moșia
deputatului guvernamental Hámori László,
— odinioară Hirschman, — azi romano-
catholic și bun patriot. Ocenii de lângă
Sibiu, îl vor cunoaște mai bine, căci l'au
ales de vre-o câteva-ori deputat. Hámori ca
om cuminte, a înțeles îndată, că Mladin iar
putea face multe servicii politice și admi-
nistrative. L'a exoperat deci un drept de
crâșmarit, l'a ales în direcțiunea societății
de Consum, înăntată și susținută de Hámori
și l'a numit agent electoral principal. Servi-
ciile prestate cu ocazia alegerii deputatului
guvernamental Herczeg Ferencz, l'au făcut
vrednic de încrederea patronului său.

Cum și-au tras seamă asupra cheltuelilor
obvenite cu ocazia alegerii se vede mai ales
din împrejurarea, că Mladin la câțiva ani
și-a pierdut întreaga avere și a rămas
cerșitor. Licitațiile ce-i veneau bietului om
pe cap erau duse cu înverșunare caracte-
ristică de fostul său patron, care nu voia
să mai aibă nici o considerare față de agentul
său, atât de prețios odinioară. În ultima-i
desperare, crâșmarul din Curtici, regurge la
violenta și cu ocazia unei adunări de comitet,
trage trei focuri de revolver asupra lui
Hámori, pe care l'a rănit grav.

Casul s'a debătut acum înaintea curții
cu jurați din Arad, pe acuzat l'a apărat dl
dr. Iustin Marșieu, avocat în Arad. A fost
un proces senzațional. Intreaga presa ungu-

lacrimile. Ambele pornesc din același izvor
și fiecare e privilegiul trist al omului suferi-
tor. Bine zice apostolul:

— *Se întristează careva dintre voi?
Să se roage. E cu inima liniștită? Se cânte*
(I. Petr. 2, 19).

Dar oare, unde e omul acela, care să
nu fi fost cuprins vre-odată de tristeță?
Al cărui suflet să nu fi fost atins nici-când
de umbra durerii? Pe care să nu-i fi ajuns
vre-odată desamăgirea, să nu-l fi înfrânt
supărarea? Cine e acela, care să nu fi avut
planuri spulberate, iluzii neimplinite? Unde
e omul, care să nu fi stat cu inima zdrobită
lângă un sicriu? Lângă un mormânt deschis,
unde bulgării aruncați zdrobeau o bucată
din fericirea vieții sale, acoperind pentru
totdeauna ființa, care-i era cea mai scumpă
pe acest pământ?

Oh, nu este, nu este muritor, care să nu
fi gustat vre-odată din paharul amar al suferi-
rințelor. Care cu inimă tremurătoare să nu
fi auzit apropiindu-să el, de glasul ceresc al
durerii.

Ce s'ar alege de noi în astfel de cazuri,
dacă inima noastră neliniștită nu ar afla pe
acela, pe care cu dor îl dorește? Pe Dum-
nezeu, mângâierea!

Însă Dumnezeu a dat sufletului zbu-
cumat lacrimi și aripi. L'a dat lacrimi, cari
să-l spele de țarina pământului; aripi prin cari
să se poată înălța spre El și să poată plana
în înălțimi minunate.

Aceste aripi sunt rugăciunea! Bine zice
sf. Francisc de Sales:

— *Rugăciunea ne luminează mintea cu
lumină cerească și aprinde în noi flacăra
iubirii dumnezeiești. Aceasta e izvorul bine-
cuvântării, care ne spală păcatele și nu ne
răcorește numai setea sufletului nostru, ci
stinge din el și focul patimilor.* (Philot).

Rugăciunea e dorul după mângâiere al
sufletului tristat. Strigătul după ajutor
ceresc, al sufletului rămas singur pe pământ.
Și de câte-ori numele lui Dumnezeu ne vine
pe buze, într'un moment de emoțiune, —
ne-am rugat fără voie.

Unde e omul acela, care zguduit de o
lovitură neașteptată, să nu-și fi deschis inima
zdrobită spre cer și de pe buze să nu i-se fi
desprins șipetul durerii vii:

— Dumnezeu meu, Dumnezeu meu,
pentru-ce m'ai lăsat!

Suflete creștin, poate nici nu-ți dai
seamă, cât de cucernic te-ai rugat zicând
aceste cuvinte adânc simțite?! Ce ai uitat în
zilele de indostulire, ți-au venit în minte,
când te-a cuprins durerea. Te-a învățat să
te rogi.

Nu te scuza deci cu aceea, că te-ai
desvâțat de rugăciune în miile de griji și
ocupațiuni ale vieții. Prin mărturisirea aceasta,
areți, că-ți recunoștiingratitudea. Ți-ai uitat
de Dumnezeu, fiind-că nu te-ai cercat cu
nefericiri?!

Nu simțesti, că prin astfel de cuvinte

provoci dreptatea dumnezeiască în contra ta?
Nu te temi, că pedeapsa Lui te urmărește,
și vei ajunge în starea aceea, în care „*il
vei cunoaște din nou pe El, în ziua arătării*“.

Prin urmare, nu aștepta timpul dure-
rilor; căci dacă nu-ți inviorezi inima mai
des prin rugăciune, cine știe, afla-vei liniște
și mângâiere în vreme de secetă?!

Privește în lumea mare. Adâncul mă-
rilor, înălțimea stelelor vestesc numele lui
cel sfânt. Armonia lumilor preamărește mâna
aceea sfântă, care prin legile eterne ale
mișcării l'a așezat în spaț. Despre El vor-
bește firul de iarbă, picurul de rouă, lumina
cerească a fulgerului. Spre El își îndreaptă
filomela cântecul trist. Tu numai, tu singur
să stai mut, pe care te-a creat din țărână prin
sufierea-i atotputernică, ca să faci domn al
creaturilor sufletul tău nemuritor?!

Tu singur, ești înzestrat de
Dumnezeu cu inteligență, și tu să nu voiești
al cunoaște?! Ți-a dat inimă și să nu voiești
al iubi?! Buze, și tu singur să nu voiești
a sta de vorbă cu Dumnezeuul tău,
care te-a creat?

Omul, într'adevăr numai atunci se poate
simți fericit, când își poate împărtăși și
altora bucuria sa, când își poate plânge dure-
rile sale. Toate sentimentele elevate erump
din inimă și omul își deschide atât de bucuros
inima, înaintea unui suflet iubitor. Numai
înaintea lui Dumnezeu să mi-o țin închisă,
care „cetește în ascunzișurile ei și scrutează
rărunchii“?!

rească îl comentează. La desbatere s'au descoperit lucruri minunate și apărătorul a insinuat o mulțime de cazuri, din cari a arătat pe ce căi a ajuns Hámorila o prepotență și avere atât de respectabilă în com. Aradului. Curtea cu jurați l'a aflat pe acuzat de nevinovat și a adus veredict de absolvare. Tribunalul însă n'a primit votul juratilor și a suspendat sentința, cerând dela Curie să designeze o nouă curte cu jurați, unde să se dezbate procesul din nou. Suspendiunea sentinței s'a făcut pe baza noii proceduri a legii curților cu jurați. Casul este unic și a făcut mare senzație în întreaga țară.

Correspondențe.

Din dieceza Gherlei.

(Vizitație canonică în Baia-mare).

Gherla la 9 Iunie.

După vizitarea credincioșilor din aproape toate centrele diecezei de Gherla, în ziua de Rusalii au avut fericirea și credincioșii din Baia mare de a vedea în mijlocul lor pe preasfințitul Domn Episcop ca să-și împărtășească mângăierea Sfântului și de viață făcătorului Spirit. Zelul pentru mărirea casei Domnului și dorul lui nespuse de a contribui în tot chipul să ridice neamul românesc la treapta cei compete unui popor cu trecut ca al nostru, și căruia și acum după atâtea veacuri de sbucium e hărăzită numai o soartă mașteră, la îndemnat, ca să cerceteze și acest oraș de frunte al diecezei, făcând tot posibilul pentru a scoate în relief nimbul ritului nostru fermecător și pentru a aduce pace și mângăiere și credincioșilor din acel colț al diecezei. Și intradevăr inimile tuturor orașenilor din Baia-mare fără deosebire de neam și lege în ziua aceasta au fost stăpânite de o nespuse mângăiere sufletească.

*

Ilustritatea Sa pornește din Gherla Sâmbătă a. m. pe un timp frumos însoțit de Reverendissimi Domni canonici Dr. Octa-

Nu, Dumnezeu meu! Spre tine înalț atectele sfinte ale sufletului meu. „*Inferbântatu-s'a inima mea în lăuntru meu, și în cugetul meu s'a aprins foc*“. (Ps. 38. 4). *Ascultă-mă, Doamne!* Recunosc, că viața mea fără tine e o rătăcire. Recunosc, că precum trupul tângeste spre moarte fără nutremânt, astfel are lipsă și sufletul de nutremânt, în rugăciune. Numai aceasta poate lega pentru totdeauna inima mea, de a ta. Aceasta îmi poate da odihnă în clipele de încercare; putere de rezistență în ora ispitei; iar în clipele de bună stare și îndestulare, aceasta-mi întinde umilință.

De ce am fost atât de nepriceput, încât am subtras dela inima mea, acest balsam constant de mângăiere? Ce bine îi cade doar sufletului obosit, când se poate odihni pe pieptul Dumnezeului său; îi poate vorbi și poate simți mirosul de bună mireasmă al rugăciunii sale.

Dumnezeu meu, Tatăl meu! Spre tine îmi ridic mâna, căci doar sunt fiul tău. Tată, la tine voiesc să mă înalț. Condu-mă!

E.

vian Domide, Dr. Petru Fabian și Gregoriu Pop, de Clarissimii Domni Dr. Victor Bojor și George Vidicani profesori de teologie și de 40 clerici coriști și asistenți.

La gara Gherlei când apare Arhiepiscopul pe peron, corul teologilor intonează „Pe Dispunătorul“.

După o așteptare de o oră, sosește în fine și trenul, care pentru o astfel de întârziere prea mare, la toate gările stătea mai puțin ca de obicei, ceea-ce ne-a atins pe toți cam neplăcut, deoarece pe la gările unde era așteptat Ilustritatea Sa, abia se putea întreține câteva un minut două cu cei ce-l așteptau.

La gară în Jibou Ilustritatea Sa e întâmpinat de preoții și inteligența din tractul Bredului în frunte cu M. On. Domn Mihaiu Pop, protopop-paroh al Cuceului, care în cuvinte călduroase binevențează pe Ilustritatea Sa. Corul intonează „Mulți ani“. La gara din Someș-Odorheiu așteaptă protopopul Gavril Cherebețiu cu credincioșii săi precum și elevii dela școala de stat și comunitatea izraelita din loc. Dar abia apucă a rosti câteva cuvinte și trenul se pune în mișcare așa că Ilustritatea Sa nu le poate răspunde. Doamna și domnișoara Hosszu predau Arhiepiscopului câte un buchet frumos. La gara din Silimeghiu e salutat de M. On. D. Vasile Pop, protopop onorar în Oarța de jos. Aici domnișoara Constanța Bohățel de asemenea îi predă un buchet admirabil de trandafiri. Tot așa e așteptat și binevențat la gara din Hosufalău prin M. On. Ioan Coza, protopopul tr. Mireșului.

La 4 și 1/2 p. m. ajungem în Baia mare unde la gară e adunată o mulțime mare de credincioși. Pe peron e binevențat de primarul orașului Makray Károly, care exprimă în numele orașului simțămintele de dragoste și omagiu față de Ilustritatea Sa. Arhiepiscopul îi răspunde că a venit să-și cerceteze turma din această parohie dar a venit totodată și pentru toți locuitorii acestui oraș fără deosebire de neam și lege să-și împărtășească de binecuvântarea și mângăierea pe care dânsul a adus-o în numele Spiritului sfânt. Vorbește apoi în numele preoților din tract protopopul Ioan Nistor din Baia sprie, exprimându-și adâncă bucurie ce simțește când vede în mijlocul lor pe Arhiepiscopul mult dorit, și pe care nu oamenii l'au pus în fruntea noastră, ci Dumnezeu ni-l'a trimis. Ilustritatea Sa mulțamește prin cuvinte alese. Corul intonează „Mulți ani“. Executarea precisă a cântării puternicului cor al teologilor, precum și număratoarea suită episcopicească storceau admirația mulțimei imenze de popor adunat la gară să vadă și un Episcop român, de care poate de veacuri nu se văzuse prin acele părți.

Ilustritatea Sa Dl. Episcop urcă în trăsură de gală cu 4 cai a simpaticului proprietar de mine dl. Alexiu Pocol, și în sunetul clopetelor dela toate bisericile din oraș percurge o cale cu adevărat triumfală lăsând o adâncă impresie asupra cetățenilor din Baia, cari de multe ori aveau datina a molesta pe bunii credincioși români, că numai al lor Vlădică nu vine la ei, pe când Vlădicii și superintendenții tuturor celorlalte confesiuni adeseori își cercetează credincioșii proprii. — Șirul lung de trăsură, cari treceau prin strada principală nu se mai sfârșia, iară reverenda albastră a clericilor

așezați în trăsură și ici-colo câte cu un buchet de flori în mâni, aveau un colorit de solemnitate ce impresiona plăcut pe poporul ce sta de ambele părți a străzilor. — Dela casa parohială, — care este unul dintre cele mai frumoase edificii din Baia — Ilustritatea Sa merge la biserică cu toată solemnitatea însoțit de corul teologilor și de muzica băieților. În ușa bisericii e întâmpinat și binevențat de harnicul și neobositul preot Alexandru Breban, azi parohul Băimari, despre a cărui păstorire bună între altele e o dovadă grăitoare și faptul, că toți credincioșii chiar și băiații ajunși la pricepere salută cu frumoasa salutare creștinească „Laude-se Domnul Nostru Isus Hristos“. — O impresie foarte plăcută produce asupra tuturor aceasta frumoasă datină de salutare creștinească, ce o observăm la bunii credincioși din Baia, în care pe lângă iscusitul paroh își are merit necontestabil și inimosul și zelosul nostru catehet și profesor de limba română dela gimnaziul din loc. Andreiu Pop, precum și harnicul învățător dela școala noastră confesională Nicolae Sandru.

În răspunsul ce-l dă Arhiepiscopul parohului local accentuiază, că cu dor a dorit să cerceteze această fruntașă parohie și se bucură, că acum și-a realizat acel dor și poate să slugească lui Dumnezeu în mărețul lăcaș, ce l-au ridicat în onoarea marelui Dumnezeu, și are încredere neclintită, că aceasta parohie va fi tot mereu între cele mai scumpe inimii sale arhieresti. Imbrăcând apoi epitrabilul, mandia și camilafca, se face intrarea solemnă în biserică grandioasă, se îndeplinește serviciul Insăratului, după care apoi se încep vizitele pe la credincioșii fruntași din parohie și pe la onorații orașului. — Seara la 9 ore primarul orașului a dat cină mare în onoarea Ilustrității Sale Dlu. Episcop și a celor din suită.

În ziua de Rusalii Ilustritatea e adusă cu toată solemnitatea dela casa parohială la biserică. — S. Liturghie e ascultată de aproape 4000 de credincioși din loc și din satele din jur câți încăpură în biserică cu bilet, iară cam tot atâția au fost și afară înaintea bisericii. — Între cei din biserică au ocupat loc de frunte și autoritățile orașului, ofițerimea dela infanteria reg. Nr. 5 din Sătmar sălășluită în loc, pentru deprinderi de arme și mai mulți streini, între dânsii și Domnul Colonel de Herbay din Arad, cu Doamna.

După s. Evanghelie predică Ilustritatea Sa purezând din textul Evangheliei: „*Celce crede întru mine — cum zice Scriptura — râuri de apă vie vor curge din pântecul lui*“. Arată din cuvintele acestea, că Domnul Nostru Isus Hristos prin ele ne îndeamnă la prima și cea mai sfântă creștință.

Aceasta este o floare, care nu e ca florile ce împodobesc grădinile și câmpiile noastre și cari sunt mai frumoase decât Solomon întru toată mărirea sa, ci este o floare adusă din altă lume. — Și precum o floare adusă din alte țări, dacă nu o grijim, se ofilește, se vestejește și se nimicește, așa este și credința dacă nu află pământ roditor în inimile noastre, și dacă nu o ferim de dușmanii, cari o ar vătămă se ofilește și se nimicește.

Și dușmanii credinței sunt mulți. — Primul e trupul nostru, care fiind din pământ tot la pământ ne trage, apoi avem

dușmani externi, oameni răi, cărțile rele, societățile rele, pildele rele etc.

Leagă de inima credincioșilor buni din aceasta parohie, ca credința părinților lor primită în botez să și-o păstreze și și-o apere de tot ce i-ar putea strica.

Cântările dela s. Liturghie sunt executate cu toată precisiunea de corul teologic.

La priceasna: „Cu trupul lui Hristos vă cuminecați“ solo îl cântă foarte frumos Doamna Herbay, acompaniată de clerici.

După s. Liturghie cu care s'a împreunat și Insăratul, Ilustritatea Sa primește vizitele autorităților din oraș, și alte deputațiuni din jur — la casa parohială. — Mai face apoi Ilustritatea Sa unele vizite, îndeplinește și un botez la avocatul dr. Aurel Nistor.

La orele 2 e prânz festiv la casa parohială, la care i-au parte 52 persoane. După prânz Ilustritatea Sa Dl Episcop împreună cu unii oaspeți — cercetează la castelul său propriu pe fruntașul credincios al Băii-mari Dl Alexiu Pocol, proprietar de mine, care în râvna mare ce-l caracterizează pentru dragostea față de biserică și pentru binele sufletesc al muncitorilor români, cari lucră în minele sale proprii, a ridicat o grațioasă biserică — pe Valea Borcutului. — Arhiereul intră mai întâiu în biserică, rostește în taină câteva rugăciuni, apoi binecuvântă pe iubitul și simpaticul ctitor al Bisericii, dl Pocol, mulțămindu-i pentru aceasta jertfă ce a făcut-o întru mărirea marelui Dumnezeu. — Apoi Arhiereul cu oaspeții e primit cu multă amabilitate în castelul fruntașului Pocol — unde li-se servește o bogată ojină. — De aci Ilustritatea Sa pleacă însoțit de parohul Băii-mari — la judele penzionat Iosif Pop, în Ilba, — de unde a doua zi de Rusalii a călătorit la Sătmar, iar Marți dimineața a sosit la reședință, fiind zi de mare importanță pentru dieceza Gherlei, deoarece azi expiră termenul de licitațiune respective de înaintare de oferte la grandioasele zidiri diecezane: reședință, seminar teologic, preparandie, sală de gimnastică, clădiri economice.

Pentru credincioșii din Baie și din jur ziua de Rusalii a fost o zi de adevărată mângâiere sufletească, o zi a cărei amintire va lăsa în inimile tuturor urme neșterse. — Floarea aceea a credinții, despre care le-a vorbit Ilustritatea Sa, de acum înaintea va înflori tot mai frumos, precum avem nedărită nădejde, și va produce roade alese însoțit și înmiiit, va răspândi miros de bună mireasmă a virtuților creștinești, iar conducătorii și fruntașii noștri din Baie — punând la o parte orice asperități omenești și considerațiuni ori contraste din trecut și dând uitării cele întâmplare, să se nizuiască din răspuțeri să lucreze cu toții în deplină armonie, în bună înțelegere, și pătrunși de spiritul dragostii creștinești pentru ca să prospereze în fiecare zi comunitatea bisericească română din Baia-mare în toate privințele și pe toate terenele, căci multe celea mai sunt de făcut; și de cumva nu vom lăsa să străbată la inima noastră spiritul păcii și al dragostii Domnului Nostru Isus Hristos, ne vom trezi nimiciți de a pizmei răutate și de oarba neunire din frații de același sânge și neam.

Călător.

Reviste.

Răscoala din Albania. Răsculații din Sjak au adus la cunoștința comisiunii, că ei nu abstau dela delăturarea principelui. Situația lui s'a agravat și mai mult. În Durazzo s'a și proclamat starea de asediu. Se așteaptă în tot minutul atacul din partea răsculaților, cari au ocupat deja orașul Elbassan. Situația Albaniei e aproape catastrofală. Albanzii catolici se refugiază în cete mari, siliți fiind de răsculați, cari după o luptă de două zile, de lândă Üskopolje au îndurat mari pierderi. În schimb și ei au pus mâna pe mulți prinsioneri, între cari și doi ofițeri austriaci. Ei toți sunt partizanii lui Essad și au primit ordinul să plece cât mai îngrabă în potruva orașului Durazzo. Pretutindeni domnește o foamete mare, a erupt și tifusul, care seceră multe victime. Sârbia în fața evenimentelor din Albania încă și-a întărit granițele și la caz de lipsă își va mobiliza întreagă armata.

Declarația stării de asediu a produs mari fierberii în Durazzo. Guvernul a dat ordin ca după orele 10 din noapte nimănu nu-i permis să umble pe strade. Cei mai mulți din locuitorii orașului se refugiază și trec în Valona, depunând în siguranță pe la singuraticile agenturi de-a năilor peste un jumătate de milion franci.

Pentru întărirea prestigiului principelui, puterile mari au decis să se facă demonstrație cu năile lor în fața capitalei Durazzo. Rusia va fi reprezentată în demonstrație prin năile francezilor.

Prințul Wilhelm a primit depeșă dela împăratul Wilhem al Germaniei și Carol al României, în cari îl fac atent să nu părăsească orașul Durazzo transpunându-și sediul în Scutari.

Se svonește că în cazul când prințul Wilhelm va abzițe, candidat la tronul lui va fi prințul Ludovic Napoleon, fratele lui Victor Napoleon din Belgia.

Intre răsculați însă s'au ivit neînțelegeri. Pertractările cu ei n'au avut nici u rezultat. Acest fapt a impresionat foarte rău pe prințul Wilhelm, care s'a și declarat că soluția se va face numai cu ajutorul armelor, dacă nu s'a putut pe cale pacinică. Dealtcum în castelul domnitorului toate sunt gata pentru o eventuală fugă.

Guvernul albanez a primit proiectul înaintat de comisiunea internațională de control din incidentul pertractărilor din Corfu. Acest proiect se referă la organizarea provinciilor de sud.

Criză de guvern în Franța. Formarea noului guvern din Franța încredințat lui Viviani s'a zădărnicit. El a conferit cu prietiniului dar n'a ajuns la învoială și pentru aceea a înștiințat și pe Poincaré, președintele republicii, despre nereușita formării noului minister. Cauza neisbândeii e că Viviani formându-și mai mai multe ipoteze referitoare la serviciul militar de trei ani, acelea n'au convenit radicalistilor. Pe urmă s'a declarat că nici nu va mai cerca să formeze un minister nou, fiindcă acela s'ar putea efectui numai cu ajutorul radicaliștilor moderați. Conducătorii acestui partid sunt Delcassé, Briand, Barthon și Millerand. Președintele Poincaré a și chemat la sine pe Delcassé. Probabil îl va și încredința cu formarea noului cabinet ministerial din Franța.

După stiriile mai nouă Poincaré a conferit și cu Jean Dupony, dar nici acesta nu s'a angajat, recomandând în locul său pe senatorul Peytral. Nici el n'a primit. Pe urmă a chemat la sine pe Ribot. Acesta voește să formeze noul guvern din partidul celor din stânga. Primul pas al lui Ribot, în cazul când ar forma el noul minister ar fi aducea în ordină a finanțelor țării. El a și primit sarcina de a forma noul cabinet.

Din Mexico. După cugetări îndelungate Huerta s'a socotit în sfârșit să deie ordin în urma căruia să încete blocada destinată Tampico-ului.

Diverse.

Examenul de maturitate din Blaj. În zilele 1—6 Iunie a. c. s'a ținut la gimnaziul nostru din toț examenul de maturitate oral, la care s'au supus 43 elevi. Examenul a fost prezidat de dl Antoniu Kalkbrenner directorul gimn. din Caransebeș, ca delegat ministerial azistat de Rdissim Iosif Hossu delegat arhiepiscopesc. — Au fost declarați maturi cu foarte bine: G. Fodorean, V. Marian, St. Traian Pop, Coriolan Suciș și Sorin Stoica; maturi cu bine II: Victor Belu, Alexandru Circa, Liviu Ciungan, I. Mărginean, Sim. Nicoara, Aurel Pop, Ieronim Păstrav, Liviu Russu, Aurel Sabo, Pompiliu Simonetti, Liviu Ursu; maturi: Aurel Bozacu, Ioan Bunea, Grigorie Ciortea, Vasile Cuparescu, Ovidiu Fulicea, Gheorghe German, Victor Halas, Victor Ianza, Leon Iubaș, Inocențiu Langa, Tertulian Langa, Ioan Macsin, Nicolae Mărculeț, Emil Pop, Sever Radeș, Aloisiu Simon, Valer Staicu. Au fost îndrumați la coregere după 3 luni 9 inși, după 1 an 1.

Din dieceză Gherlei. Fondul viduo-orfanal. Aviz. Preoțimea gr.-cat. din tractul Cățicăului comitatul Solnoc-Doboca, în conferința tractuală ținută la 2 Novembre 1913 în parohia Cățicău, a declarat cumcă, pentru a augmenta fondul viduo-orfanal și a asigura subsistența văduvelor și a orfanilor de preoți, nu să retrage dela nici o jertfă, hotărând totodată ca pentru realizarea acestei idei, să se facă apel către toate oficiile vicariali și protopopești.

Comisiunea de trei însărcinată cu formularea apelului, satisfăcând cu bucurie îndatoririi sale, în 27 Februarie 1914 apelul s'a expedit tuturor celor competenți.

Din însărcinarea acelei comisiuni vin a trage și pe aceasta cale binevoitoarea atențiune a tuturor acelor, cari au primit apelul și cari ne-au priceput gândul nostru, ca numele delegatului precum și hotărârile aduse în aceasta cauză, în conferințele ținute sau ținându-se, să le comunice în cel mai scurt timp cu M. O. D. Ilariu Boroș protopop în Dej. Cauza este comună, să nu ne retragem nici unul dela împlinirea datorinții.

Ocna Dejului la 5 Iunie 1914.

Jacob Marga, preot.

Vizita țarului Rusiei la Constanța. MM. LL. Regele și Regina Elisabeta au părăsit Vineri Capitala, ducându-se la Constanța unde vor primi vizita țarului Rusiei. Despre sosirea țarului se spun următoarele:

Iachtul imperial rus „Standard“ având pe bord pe țarul Nicolae cu întreaga sa familie, va sosi Duminecă la orele 10 dimineața la Constanța.

După serviciul divin familia imperială rusă și familia-regală română vor asista la defilarea trupelor.

Se va da apoi un prânz de gală la palatul regal.

Ziarele Rieici și Ruskoje Slowo spun că la acest prânz se vor rosti interesante toasturi politice.

Duminecă seara târziu, iachtul „Standard“ va părăsi portul Constanța ducând familia imperială rusă la Odessa.

Cu privire la vizita d-lui Sasonow, ministru de externe al Rusiei, se comunică din din sursă oficială următoarele amănunte:

Dl Sasonow va sosi în țară Sâmbătă dimineața prin Ungheni și va fi salutat la frontieră în numele ministrului nostru de externe, de către dl Aurel Vasiliu, secretar de legăție care va fi atașat la persoana sa, în tot timpul șederii în țară.

De la Iași, distinsul nostru oaspe, se va duce direct la Constanța, unde va sosi Duminecă dimineața și va eși întru întâmpinarea M. S. Țarului, debarcând împreună cu familia imperială.

Dl I. Brătianu, președintele consiliului va oferi, în onoarea ministrului rus, un dejun la Casinoul comunal, în vreme ce familia regală va deajuna pe bordul yachtului „Standard“, cu familia imperială rusă.

Luni 2 Iunie se va da un dejun regal, în onoarea dlui Sasonow, care va părăsi apoi Constanța cu tren special, venind la București.

În aceeași seară va avea loc un dineu și o recepție la legățiunea imperială rusă din Capitală.

Marti, 3 Iunie va fi un dejun la dl I. Brătianu, președintele consiliului, iar seara un dineu oferit de dl Em. Porumbaru, la ministerul de externe.

Marti noaptea dl Sasonow va pleca la Galati, de unde se va întoarce în Rusia prin Reni.

Investigații pentru steagul de pe Catedrală. Autoritățile au început, după-cum ne-a avizat înainte ministrul de interne Sándor János, în vorbirea sa recentă din parlament, investigații pentru aflarea faptuitorilor necunoscuți, cari au arborat steagul național pe Catedrală. Au fost ascultați mai mulți indivizi.

Se caută meseriași români în Maramurăș. *Apel.* Comitetul cercual al despărțământului Sighet al Asociațiunii în ședința ținută la 4 Iunie a. c. văzând lipsa totală de meseriași și comercianți Români în întregul comitat a Maramurășului, înțelegând schimbarea vremilor, când nobilii urmași a lui Dragoș Vodă erau singuri stăpâni pe aceste plaiuri iar azi în urma înmulțirii numerice îmbucurătoare (peste 90000) în urma împrejurărilor vitrege din ce în ce mai mult amenințați de o soartă și mai grea, și-a luat în program a pune bază unei dezvoltări în această direcție prin creșterea de meseriași și industriași.

Comitetul dreptaceea să adresează tuturor meseriașilor și industriașilor Români de inimă cu cererea ca să i-se dea posibilitatea de a plasa cât de mulți băeți în orice ram industrial — comercial asigurându-și astfel recunoștința neamului întreg.

Este a se adresa d-lui avocat *Dr. Ion de Kováts* în Sighet (Máramarossziget).

Pentru comitet: *Dr. Vasile Kindriș* director. *Dr. Ion de Kováts* secretar.

NB. Toate foile sunt rugate a reproduce acest apel.

Sufragetele la balul de curte. Sufragetele, cari nu se retrag dela nici un mijloc, când e vorba să-și ajungă scopul, au provocat în timpul din urmă un incident, care a stors valuri mari de indignare contra lor. Incidentul s'a petrecut în palatul regal Buckingham, în sala unde se țin balurile de curte. Era tocmai serbarea de încheiere și poliția și garda au fost cu cea mai mare atențiune, să nu între și vre-o sufragetă, care se facă scandal. Erau și vre-o 200 detectivi, cari cunoșteau pe sufragete și să uitau la fiecare damă, care intra. Totuși într'un chip inesplicabil, a pătruns și o sufragetă și începând recepțiunea, o damă foarte elegantă se aruncă înaintea regelui George, strigând tare: „Maiestate! Până-când vei mai suferi, ca în țeară se maltracteze femeile?“ Într'o clipită servitorii au ridicat-o și au transportat-o afară, apoi au dat-o poliției. Familia regală, nici prin cea mai mică mișcare nu a tradat, că a observat scena aceasta, iar înalții oaspeți, au trecut peste aceasta întâmplare la ordinea zilei, ca și când nimic nu s'ar fi întâmplat.

Purtarea scandalosă a sufragetelor o condamnă țeara întreagă. Se țin adunări, unde oamenii revoltați de terorizările sufragetelor, ceri legi cari să pedepsească fără milă astfel de eșire, de multe-ori sălbatic. Probabil, că se va introduce pedeapsa cu băta, care se crede — că va mai răcori și liniști puțin, pe neastâmpăratele sufragete.

„Reuniunea femeilor române din Blaj“, invită la producțiunea teatrală, ce o aranjează Duminecă în 14 Iunie a. c. în sala de gimnastică.

Cinema „Edison“ din Blaj va reprezenta în 14 a lunei curente (Duminecă) un film, care a făcut mare furoare în străinătate. El reprezintă: *lupta dela Gettysburg* de pe vremea războiului civil american din 1863.

Acest războiu a erupt între statele de nord și sudice americane, pentru motivul, că statele de sud nu voiau nici să audă de eliberarea sclavilor negri, pe cari îi schingiau în mod violent.

Lupta aceasta este redată cu un realism uimitor și, ca să ne facem ideie de proporțiile, în cari decurge această luptă, amintim, că participă la acest film 25 mii persoane.

Intreagă lupta e stăpănită și de *ideea de dragoste* dintre Iohn Lamar și Virginia Burg, fca dușmanului din vecini.

Persoanele principale sunt generalii Meade și Lee, cel dintăiu comandantul trupelor de Nord, iar cel de al doilea al celor de Sud. Urmează generalii Picket și Reynold, gazetarul Lamar, oficeri de ai ambelor armate și cei doi eroi ai idilei de dragoste.

Piesa se sfârșește cu împăcarea dușmanilor, eliberarea sclavilor din sud și întâlnirea celor doi îndrăgostiți.

Va fi o priveliște cu atât mai interesantă, cu cât ea ne va reaminti recentul războiu dintre Mexic și Statele-Unite, cu toate ororile războiului civil.

E cel mai frumos și mai reușit film, în care se infățișează războiul.

Nebunul în turn. Am amintit în numărul trecut, despre feroasele crime ale unui Augustin Tomsics din Nagyhöflány, un sat locuit de șvabi, Ascuns în turn Vineri dimineața și provăzut cu arme și gloanțe, tinărul Tomsics a ținut în groază continuă saul întreg. Primul glonț l'a trimis notarului, dimineața la patru ore, spargându-i ferestrele, voind să-i dea de știre oficios despre începerea „activității“ sale. Și de atunci, împușcăturile nu au mai încetat, până Sâmbătă după-ameazi. Oamenii cuprinși de groază, nu mai cutezau se iasă la stradă, unde puteau să-i întâmpine glonțul sigur al ucigașului din turn. A pustiit o mulțime de porci, vite și alte animale ce treceau în apropierea bisericii. Dar Sâmbătă după-ameazi, răsbit de foame, a fălăit o batistă albă, în semn de capitulare. La vorbele preotului din sat s'a înmuiat, și-a aruncat jos armele — și apoi s'a coborât și el. A fost legat în fiare și dus în închisoarea din Șopron, al cărei locuitor poate că va rămânea pentru multă vreme. Răspunde destul de clar la întrebările judeului de instrucție și e greu a decide, că oare e cu mintea la loc, ori e do o fire sălbatică-răzbuunătoare. Oamenii din sat, au răsufat mai ușor, când au văzut ducând pe acel rabiă, care a ținut în groază un sat întreg, timp de două zile, așa încât bieții oameni nu-și puteau vedea de lucrurile lor. „*Omnis amans, amens*“, în cazul de față, zicala latină ne prezintă cel mai trist adevăr.

Posta Redacțiunii.

L. Hagymádfalva. Curs pentru cantori se ține în fiecare an prin Februarie—Martie. Atunci se publică și condițiunile de primire.

Partea Literară.

Vizitație canonică în Maramurăș.

27 Iunie — 24 Iulie 1913.

(Continuare).

În cât privește familiile mai număroasă e familia «Blebea», 37 reprezentanți, apoi Hotea, Mészáros, Ioanes, Put. Mai sunt apoi alte puține familii, ca Avram, Bózái, Cinteas, Cîrleac, Fodorut, Cărăian, Costin, Cosmuța, Kitai, Kovács, Codrea, Manoilă, Mandra, Mihnea, Pop, Rehicec, Șerban, Sacaloș, Szöke, Szabó, Tinco, Trufan, Veilea, Visoan, Vragia, Gyenge, Pogăceaș.

După agendele oficioase ni-s'a servit masa în o chilie înfrumusețată cu brad și ghirlande în treicolorul patriei. În frunte erau și 2 stegulețe de hârtie în acelaș trei color.

Pentru echitate, la portretul Arhireului de ceealaltă parte a pus 2 stegulețe trei color românesc.

La parohia Satsugatag aparține și filia:

Hărnicеști—Hernécs,

la 2 klm. depărtare pe Mara în sus. Plecăm pe-o vreme frumoasă, caldă la aceasta filie, la 4 ore. Ținutul e mai frumos, mai deschis, decât pe valea Coseului. Terenul se tot ridică, până sub Gutin, la Crăcești. În Hărnicеști e o poartă triumfală, fără steag, fără inscripție. Vorbește învățătorul Kovács. Înaintând în lăuntru vezi grădinile pline de arbori, dar nu oltoani, cum spune dl Bud în date istorice, ci mai mult stejar și alți arbori nefructiferi.

Biserica e pe un deal în dreapta, mică, cu pictura ștearsă. A fost zidită în 1770, renovată 1894, dedicată «Preacuratei Vergure Maria». După rugăciuni predică Rs. Domide cu textul; «Toată împărăția, care se împărțiază nu va sta». Poporul e, ca și în Șugatag. Afară de învățător inteligent român au numai pe notarul Jurca, proprietar aici și notar în Șugatag.

Satul altcum e mic. După conscrierea oficioasă din 1910 au fost 798 locuitori, dintre cari 693 gr. cat. și 687 Români. S'au mărturisit deci 6 gr. cat. de Maghiari, cu toate că, comuna e curat românească. Dacă nu cumva familia d-lui notar Jurca Petru dă contingentul acesta, având chiar 6 membrii în familie. Au fost apoi 105 Izraeliți, cari toți se mărturiseau de Nemți. A scrie și ceti știau numai 53, și nu tot satul, cum spunea d-l Bud. Ungurește vorbeau 18. Locuiau în 167 case, fără două, toate de lemn. Hotarul comunei e de 1754 jugh. cat. 1120 st. □. și din aceasta se află în mâinile Evreilor 152 jugh. 607 st. □. După conscrierea preotului din 24 Maiu 1913, au fost 724 gr. cat. cu 72 prunci obligați la școala de toate zilele, și 37 la cea repetițională.

Familie mai numeroasă este: Hotea și Sacaloș. Sunt apoi Avram, Bălin, Blebea, Brindeu, Berinde, Boloha, Bózái, Ciceac, Cinteas, Domșa, Fonta, Got, Jurca, Cosmuța, Mandra, Malina, Manăilă, Melanca, Pop, Rednic, Roman, Sas, Teodor, Tibil, Veilea, Visoan, Gyenge, Koaci, Budai.

Vizitație canonică.

Vizitație canonică s'a făcut în Satsugatag fiind curatori: Gh. Visoan, V. Pop, Șt. Bledea alui Gheorghe, V. Tibil, P. Got, I Sas.

Se constată că protocolul esibitor e din 1883, protocol al sed. coratoratului și sen. școl. nu este; cel postal din 1905. Protocol despre predici și cateheză din 1902—1909. Matriculele botezaților, cununaților, morților dela 1770—azi. Circularele episcopoești din 1877. Ziarul bisericii din 1868. Averea în bani 1000 cor. 67 fil., în obligațiuni private 3792 cor. Avere imobilă biserica are numai cele 2 cimetere, circa 800 st. □.

Biserica e de lemn, are 10 rânduri veșminte. Se află apoi: 1. Apostol ed. I. București. 2. Antologion ed. I. Iași 1755. 3. Euhologion. Blaj 1868. 4. Psaltire ed. IV. 1817. 5. Noul Testament cu psalmii. București 1885. 6. Triod ed. II. Râmnic 1761. 7. Evanghelie slavonă fără titlu. 8. Mineiu slavon și 9. Psaltire. Lemberg 1634.

Școala e de lemn, necorăspunzătoare legii, numai în parte provăzută cu cele de lipsă. Locuința învățătorului de lemn, cu 4 încăperi, grajd, 2 cotețe. Edificiile sunt asigurate la «Transsylvania». Grădină de pomărit comunală. Cruci în hotar 4, susținute de biserică. Poporul concurge cu 427 cor. la plata învățătorului și 120 cor. pentru lemne de foc. Preotul are lec-tical: 1 mierță de mălaiu și una de ovăs, 2 zile lucru cu mâna și mâncarea lor. Pentru botez 80 fil., cununie 10 cor., prohod mare 8—32 cor., mic 4—10 cor. misă 1 cor. 60 fil., maslu 2 cor., deslegare 2 cor., feștanie 2—4 cor. Cantorul pentru cununie 2 cor., prohod mare 1 cor. 60 fil.—6 cor. 40 fil., mic 80 fil.—2 cor., misă 40 fil., maslu 40 fil., feștanie 40—80 fil.

Credincioșii din Hărnicеști au prezentat o acuză contra preotului.

Dela Hărnicеști pe Mara în sus, la 2 klm. este comuna:

Desești—Desze.

Spre Desești terenul sue și coboară. În capul satului așteaptă deja oameni cu lumini, ca să se vadă calea. Sub biserică poartă triumfală, fără steaguri și inscripție, cu o cruce de flori în semicerc. Biserica e mică, veche, în o grădină cu pomi mulți, plantați de actualul preot Andreiu Serbac. Acesta tam de 45—50 ani, 21 ani au fost învățător aici și acuma are penzie de învățător. În urma separatismului detestabil anume, ce domnia în dieceza Gherlei și atunci, ca și acum preoții tineri ungureni nevoind a merge în parohii din alte părți ale diecezii, iar în părțile ungurene nefiind parohii vacante așteptau ani și zeci de ani după parohie, pierzându-și astfel energia și pofta de muncă. Domnul Serbac pare însă, că face excepție, desvoltând o frumoasă activitate și acum. E frumos, că întreg cimitirul l-a plantat cu flori, pomi, care îi aduc anual un venit de 800 cor. Și pe teren cultural se nizește, ca fost dascăl se ridică poporul și încă în cultura românească. O piedecă e însă, învățătorul Szabó, fiul celui din Șugatag, că fiind întru toate tipul tatălui său și scrisorile oficioase, ce le scrie preotului le scrie în limba maghiară.

16 Iulie—Mercuri.

Peste noapte a fost o ploaie torențială, peste zi însă a fost foarte cald. Sf. Liturghie s'a servit afară, sub care s'au cuminecat 225, iar la sărutarea sf. cruci s'au prezentat 532. A predicat Rs. Domide cu textul Evangheliei: «Vor fi cele din urmă ale omului mai rele, ca cele dintăiu». Vorbește despre recăderea în păcat. Poporul e frumos, cu îmbrăcăminte ca și în satele din jos. O fetiță avea un brău treicolor românesc peste umăr, care spune, că-l primește dela mamă-sa dar numai în sărbători.

(Va urma).

Dr. V. Moldovan.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Orosz vagy román kéz? Sub acest titlu dl Ludovic Lakos, arhivar în Oradea-mare, a scos de sub tipar un studiu de 54 p., asupra atentatului comis în Dobrițin. În douăsprezece capitole rezumă întreg atentatul criticându-l din punct de vedere istorico-psihologic. Acest studiu ne interesează și pe noi mai de aproape, într-o cât după comiterea atentatului, aproape întreagă presa maghiară învinovăția mai mult pe români, că ei ar fi fost făptuitorii atentatului dela Dobrițin.

Dl Lakos arată dela început că autorul atentatului este a se căuta în Rusia. Și motivul atentatului e curat religios. Acesta o documentează dânsul cu multe date istorice, dintre cari unele dovedesc, că pe lângă scopul religios pentru care s'a comis acest atentat sunt de a se căuta și alte motive politice. Aduce apoi mai multe date referitoare la singuraticile atentate săvârșite în diferitele state europene. Cele mai multe s'au săvârșit în Rusia și în consecință autorul celui dela Dobrițin încă trebuie căutat acolo.

Încât privește pe români, arată că armele cu cari s'au luptat românii, a fost: singur presa și cuvântul, deși au avut motiv să se folosească în decursul vremilor și de arme necinstite, socotind numai procesul Memorandului și alte asemenea acestuia, apoi asupririle ce le-au îndurat în Ungaria. Ca încheiere atrage atenția românismului să nu se prea impretinească cu Rusia, ca nu cumva cununa de mirt pe care Princesa Olga o va duce în România să fie pentru noi — în viitor o relicvie tristă și dureroasă. Cartea se poate procura la tipografia „Béres és Hed” din Oradea-mare și coastă 2 cor.

Legea nouă despre alegerea deputaților. Indrumări pentru poporul român, prețul 50 fil.

Noua lege pentru alegerea deputaților. Învățături și indemnuri pentru sătenii noștri. Prețul 20 fil.

PARACLISUL, carte de rugăciuni și cântări bisericesti întocmită pentru tinerime. Blaj 1913. Tipografia Seminarului teologic gr. cat. — Cu plăcere atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra acestei cărți, care este întocmită, ce e drept, pentru tinerime, dară poate fi întrebuințată cu mare folos și de adulți, mai ales de membrii reuniunilor „mariane”. Chiar și preoții vor afla în această carte mare ajutor în pregătirea tinerimii la primirea sfințelor taine. Ea, pe lângă o introducere frumoasă și instructivă despre rugăciune, conține: Rugăciuni de dimineața și de seara, întreagă Rânduiala Canonului de mângăiere cel mic (Paraclisul) către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Apoi urmează învățături amănunțite și limpezi despre s. Mărturisire (mărturisirea generală) și s. Cuminecătură și rugăciuni corespunzătoare la primirea cu vrednicie a tainelor acestora. Rugăciunile diverse au în vedere deosebitele noastre

lipse sufletești și trupești. Dintre cântări se cuprind în „Paraclis” toate cântările dela s. Liturghie, troparele sărbătorilor mai mari și ale versurilor și încheie cu „Doxologia cea mare”.

Aceasta cârtică cu un cuprins bine ales și atât de bogat costează numai 30 fil. Recomandăm cu toată căldura răspândirea ei. Se poate procura dela *Librăria Seminarială din Blaj*.

Biblioteca „Unirii”.

1. *Ben Hur*, sau zilele lui Mesia de Levis Valace, 2 vol. 2:90
2. M. Eminescu, *Studiu critic* —90
3. *Câteva momente din începutul bisericii române*, de C. Auner —20
4. *Nume de familie la românii din Ungaria*, de Alesiu Viciu —12
5. *Din viața lui I. Micul*, de M. Străjan —16
6. *Albertina*, povestire de Dr. V. Bojor —30
7. *Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II.* 3:40
8. *Cele două fețe ale lumii*, de Nicu —30
9. *Ziua deșteptării*, de Aurel Fodor —16

Biblioteca din Blaj.

1. Vestitorii credinței vol. I. —24
2. Impresii —24
3. Sfânta Casă din Lorêto —24
4. Floricele din raiu —24
5. Calea spre fericire —30

Sigile conform cercularului consistorial 1408/1914.

1. Sigil pentru școala primară . 3:20
1. ” ” ” de repetiție . 3:20
1. Perină pentru sigile . 1:—
1. Sticlă negreală . —28
1. Șipet (cutia pentru sigile) . 3:20
(Când se comandă șipetul numai e nevoie de perină).

Librăria seminarială, Blaj.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Înainte de întrebuințare.

După întrebuințare.

O astfel de transformare uimitoare produce

TABLETELE KOLA

Kola-Dultz

cel mai bun nutremânt al naturii, al facultăților și al nervilor.

Dispoziție, gândire, activitate, precum și ori-ce mișcare a corpului depind de creeri. Sleirea puterilor, durerile de cap, de presiunea fizică, istovirea, slăbirea nervilor și slăbirea generală a corpului sunt semne pentru lipsa de putere de trai. — Dacă voiti a vă simți întotdeauna sănătos și voios, a avea capul limpede, mintea sănătoasă și memoria întărită, a simți munca și strapatele ca o plăcere, atunci luați KOLA-DULTZ. — Aceasta este adevăratul nutremânt pentru nervi și creeri, care în același timp regulează și înviează sângele și astfel dând putere de viață fie-cărui organ al corpului. KOLA-DULTZ

dă plăcere și putere de viață,

precum și simțul tinereții împreună cu sănătatea și puterea de activitate, care garantează succes și fericire. Luați zilnic un timp oare care Kola-Dultz, nervi vi se vor întări, ori-ce slăbiciune va dispărea și sub influența sa, vă veți simți sănătos și puternic. Kola-Dultz se recomandă de către capacitățile medicale ale lumii și se întrebuințează în spitale și sanatorii la boli de nervi.

Cereți gratuit Kola-Dultz.

Acuma vă dau ocaziune a vă întări nervii Dv. Trimite-ți-mi adresă și vă trimit îndată gratis și franco o cantitate de Kola-Dultz, îndestulător spre a vă face bine și a vă pune în situațiune a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă vă va place, puteți comanda mai mult. Scrieți numai decât, înainte de a uita.

Expedițiunea farmaciei la Sfântul Duh

BUDAPEST VI., secția 613.